

AAN: OMGEVINGSDIENST HAAGLANDEN

e-mail adres: vergunningen@odh.nl

POSTBUS 14060

2501 GB DEN HAAG

Middelharnis, 21 januari 2021

Betreft: Ontwerpbeschikking Wet natuurbescherming, nabij Oude-Tonge en
Ooltgensplaat te Goeree-Overflakkee
Zaaknummer: 00588836

Geachte Omgevingsdienst,

Hierbij ontvangt u een zienswijze betreffende de Ontwerpbeschikking Wet
natuurbescherming, nabij Oude-Tonge en Ooltgensplaat te Goeree-Overflakkee

Hoewel wij begrijpen dat de havenkanalen en de toegang tot de havenkanalen
regelmatig moeten worden uitgebaggerd, moet dit, gelet op de ligging en status van
het aanliggende gebied, met grote zorgvuldigheid worden gedaan. En dus moet ook
de beoordeling van de aanvraag op het vlak van natuur- en milieubelasting met zorg
en volledig worden uitgevoerd.

Algehele indruk van de onderbouwing van de aanvraag

De onderliggende rapportage, van de aanvraag, komt incompleet en nalatig over;
veel gebruikte data zijn niet actueel en een aanvraag van actuele data via de MWTL-
database ontbreekt. De gegevens op het aanvraagformulier zijn onvolledig en deels
niet correct, met name bij het onderdeel Beschermde soorten en onderzoek.
Bijvoorbeeld is er ingevuld dat er alleen sprake is van algemene broedvogels, terwijl
het betrokken baggergebied zeker ook van belang is voor foerageren.
In de natuurtoets wordt veel 'verwacht', maar ontbreekt een gefundeerde
onderbouwing.

Alles bij elkaar genomen lijkt de ecologische toetsing te lichtvaardig te zijn
opgenomen. Onderbouwing met actuele en complete data is bij dergelijke
werkzaamheden verplicht; het is dan ook vreemd dat de ecologische beoordelaars dit

niet hebben toegepast. Cumulatieve effecten zijn volledig voorbij gegaan aan diverse grote projecten binnen dezelfde invloedsfeer.

In het ecologische werkprotocol ontbreekt maatwerk voor beide plangebieden; hier lijkt sprake te zijn van een gestandaardiseerd protocol welke niet is aangepast op de situatie in de plangebieden. Ook dit lijkt hierdoor op nalatigheid en het niet serieus nemen van dergelijke werkzaamheden in en nabij beschermd gebied.

Toelichting

Hieronder volgt een toelichting op bovenstaande beweringen.

Beschermde soorten

-Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat 5.). (Quick scan ATKB; blz. 10)

-De Oeverzwaluw behoort tot deze soorten en komt in wisselende broedaantallen in het plangebieden voor. De soort wordt niet als dusdanig beschreven.

-In beide havenkanalen broeden ijsvogels (3-4 paar); deze soort wordt als vroegbroedende soort niet genoemd.

-Vleermuizen (Quick scan ATKB; blz. 11)

Hoewel er hier misschien geen sprake is van essentieel foerageergebied, is hier wel sprake van een essentiële vliegrouete van en naar een foerageergebied en de verblijfplaatsen. Het is vreemd dat dit wel in de effectbeschrijving (Quick scan ATKB; blz 14) wordt genoemd, maar niet bij de resultaten (Quick scan ATKB; blz 10).

De Meervleermuis ontbreekt in de opsomming van de soorten (blz. 10). Ook al zijn effecten niet te verwachten, dient de soort genoemd en beschreven te worden, ook in kader van N2000 (blz. 10).

Overige soorten

-De beschrijving ten aanzien van het uitsluiten van de Noordse woelmuis is zeer marginaal. De soort komt op Goeree-Overflakkee wijdverspreid voor, door het op veel plekken ontbreken van andere soorten woelmuizen. Op diverse locaties langs de havenkanalen is voldoende moeras/rietvegetatie aanwezig, wat geschikt is voor de

soort. Het effect van werkzaamheden kan vermoedelijk als verwaarloosbaar worden gezien, maar moet wel degelijk worden benoemd.

-De paling/aal valt ook onder de wet Natuurbescherming, dus dient deze te worden benoemd en moeten al dan niet optredende effecten worden beschreven.

-De duur van de werkzaamheden bepaalt het effect van de verstoring. Zo zal een dag lang werkactiviteiten nabij een bewoond ijsvogelnest leiden tot het verlaten van het nest en dus tot een overtreding van verbodsbepalingen. IJsvogels starten zeer vroeg met broeden, al binnen de geplande periode van werkzaamheden. De soort wordt niet benoemd of beschreven in het rapport. Tijdelijke verstoring door langsvarende boten zijn deze broedparen gewend en niet te vergelijken met urenlange verstoring door werkzaamheden. De twee havenkanalen vormen het bolwerk van broedende ijsvogels op Goeree-Overflakkee. Het ecologische werkprotocol geeft eveneens geen invulling aan het voorkomen van deze soort en de duur en het type verstoring. Dit wordt onterecht te gemakkelijk weggeschreven.

-De Bruine kiekendief broedt jaarlijks binnen een straal van 150m van de geplande werkzaamheden bij Oude Tonge. Eventuele effecten worden niet beschreven.

Voortoets N2000 (Quick scan ATKB)

-Een actuele aanvraag van N2000-soorten, welke voorkomen in directe omgeving van plangebied, ontbreekt en is zo te lezen ook niet gedaan. Hierdoor is een actuele en passende beoordeling lastig, dan wel ondoenlijk. In het Krammer-Volkerak komen naast de diverse reeds aangewezen soorten ook aantallen voor die de 1% norm van Ramsar overschrijden, met name in de omgeving van de monding van het havenkanaal van Oude Tonge. Hier wordt te lichtvaardig mee omgesprongen. Werkzaamheden kunnen door duur, geluid en opwerveling van sediment effect hebben op deze soorten. Deze effecten dienen dus met de juiste cijfers en onderbouwing te worden beschreven.

-In tegenstelling tot wat in de rapportage wordt beschreven broeden er wel degelijk soorten als kluut in nabijgelegen natuurgebieden Hellegatsplaten en Krammersche Slikken. Dergelijke informatie is gewoon te vinden via een aanvraag bij MWTL databank. Hierin is ook te vinden dat de kolonie zwartkopmeeuwen sinds 2017 is verdwenen op de Hellegatsplaten. Gebruik van actuele data voorkomt dergelijke slordigheden.

-Aangewezen niet-broedvogels als tafeleend, brilduiker, fuut, middelste zaagbek, wintertaling, smient, kuifduiker, bergeend, slobend welke in of nabij het plangebied

voorkomen worden niet in de effectbeschrijving behandeld. Ook ontbreekt een beschrijving van effecten door opwerveling en uitwaaien van bagger op de functionaliteit van het foerageergebied voor niet-broedvogels. O.a. de brilduiker en de smient zitten onder het doelaantal; voor de brilduiker is de monding van het havenkanaal (periodiek) belangrijk als foerageergebied in hoge aantallen. Baggeren kan het doorzicht verminderen en dus het functioneel leefgebied negatief beïnvloeden. Hierdoor kunnen voedsel als fonteinkruiden en zoetwatermossels mogelijk afsterven. Een goede onderbouwing van het effect van opwerveling van sediment dient te worden toegevoegd.

-Voor uitwijkmogelijkheden van verstoorde vogels door geluid ontbreekt een goede onderbouwing. De soorten zitten namelijk niet voor niets in die gebieden. Door de baggerwerkzaamheden kunnen ze worden verstoord.

Verdichting van aantallen in andere deelgebieden zal leiden tot verminderde beschikbaarheid van voedsel en lagere condities vogels. Op langere termijn kan dit effect hebben op de populatie, door lagere broedsuccessen, als gevolg van verminderde condities. Ook deze onderbouwing had mogelijk geweest wanneer het effect van werkzaamheden getoetst was aan actuele en complete data.

-In de omgeving broeden ook de kleine zilverreiger (10-30 paar), de grote zilverreiger (24-40 paar) en de zeearend (2 paar); deze soorten gebruiken de omliggende eilanden en ondieptes ook als foerageergebied. Deze soorten worden in rapportages niet genoemd. Binnen de constante actualisatie van N2000 doelen behoren deze kwalificerende soorten behandeld te worden in dergelijke natuurtoetsingen. De Zeearend is daarnaast een vroegbroedende soort, waardoor benoemen een minimale vereiste is, ook al zijn effecten hoogstwaarschijnlijk uit te sluiten. Ook voor deze soorten kan het vrijkomen van wolken sediment het leefgebied aantasten.

-In plangebied komen fonteinkruiden en kranswieren voor. Binnen de actualisatie en het nieuwe definitieve N2000-beheerplan zijn deze vegetaties beschermd. Ook zijn aangewezen vogels afhankelijk van deze vegetaties. Effectbeschrijving van werkzaamheden (vrijkomen bagger, opwerveling sediment) kan een negatief effect hebben op nabijgelegen natuurgebieden en aangewezen soorten. Een dergelijke uitgebreide toetsing is noodzakelijk om effecten uit te sluiten bij werken in een N2000-gebied.

-Diverse rapporten en het ecologische werkprotocol spreken zichzelf tegen als het gaat om de werkrichting. Zo staat in de werkprotocollen 'van buiten naar binnen', maar in de Quickscan van Bureau ATKB wordt juist van binnen naar buiten geadviseerd.

Worden werkzaamheden nu vanuit het havenkanaal naar buiten of andersom gedaan?

-Er wordt beschreven dat verstoorde groepen watervogels richting ongeschikt gebied kunnen worden gedreven, als gevolg van de werkzaamheden. Een ecooloog zal dit in de gaten houden. Hoe ziet u dit voor zich?

-Al vanaf eind 2020 worden de voorbereidende werkzaamheden gestart van het stortvlak, globaal gelegen tussen de Nieuwkoopse Eilanden en de Krammersluis. Daarbij varen de werkbotten door beschermd en afgesloten vogelrichtlijngebied gelegen tussen de Grevelingendam en de Nieuwkoopse Eilanden, richting de Hoek van Sint Jacob. Hiervoor zou een speciale ontheffing verleend moeten worden. Deze werkzaamheden staan wel in de aangeleverde kaartjes, maar verwijzing ontbreekt in de natuurtoets en het ecologische werkprotocol. Dat terwijl de werkbotten vogels in een afgesloten vogelrichtlijngebied verstoren. Daarbij kan hier ook het omliggende gebied ongeschikt raken als foerageergebied door opwerveling van bagger en fysieke verstoring.

-Volgens de rapportage zijn er in de omgeving geen andere plannen bekend. Dit bevreemdt ons, aangezien in de directe omgeving toch volop gebouwd wordt aan: Windpark Oost-Flakkee (Oude-Tonge), Windpark Zuiderland (Oude-Tonge), Opschaling windpark Piet de Wit (Ooltgensplaat), Handelskade Oude Tonge, uitbreiding Marinapark langs de Suisendijk bij Oude Tonge. De laatste twee projecten grenzen zelfs aan het te baggeren water. Deze dienen dus getoetst te worden.

-De uitstoot van stikstof dient dan ook opnieuw getoetst te worden, aangezien dergelijke projecten een cumulatief effect geven.

-Opvallend is dat de rapportages over stikstof een significant effect op voorhand niet kunnen uitsluiten, maar de natuurtoets alles eenvoudig wegschrijft onder de noemer 'we verwachten'. Ook hier zou het niet moeten gaan om 'verwachten', maar om 'het uitsluiten van' negatieve effecten. Betere onderbouwing is gevraagd, want 'verwachtingen' komen niet altijd uit. De KDW wordt in sommige gebieden overschreden, maar toch verwacht men geen negatief effect. Dit klinkt even lichtvaardig als ten tijden van de PAS.

Conclusie

De Natuurtoetsing is in onze ogen onvolledig en op de nodige punten onvoldoende gefundeerd.

De gebruikte data zijn verouderd en een gefundeerde toetsing aan de hand van actuele MWTL-data van gebieden in en rond werkzaamheden ontbreekt.

Niet alle werkzaamheden en effecten, zoals opwerveling van bagger, worden beschreven.

Op basis van de huidige rapportages kan in onze ogen dan ook geen uitsluitel gegeven worden of er sprake is van negatieve/significante effecten op natuur en dus of er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen.

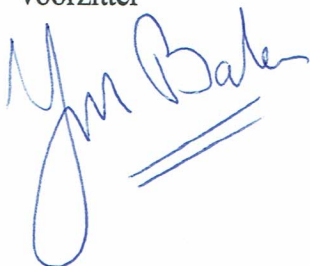
Een ontheffing voor de werkzaamheden kan op basis van deze informatie dan ook niet worden verleend. Hiervoor ontbreekt teveel informatie en een gefundeerde onderbouwing.

Als lokale natuurvereniging spreken wij dan ook onze zorgen uit **over** dergelijke natuurtoetsingen, door ecologische bureaus. Zij zouden met hun ecologische achtergrond zich juist ook zorgen moeten maken over de toenemende druk op de natuur door ruimtelijke ordening. De Wet Natuurbescherming is er in eerste instantie om flora en fauna te beschermen, dat kan alleen als de werkzaamheden correct worden getoetst aan deze wet.

Hoogachtend, namens het bestuur,

J.M. Baks

voorzitter

E. H. van Wijk

secretaris

